

CUPRINS

Cuvânt înainte	9
Introducere. Singur, singurătate, solitudine	12
Capitolul 1. Singurătatea eului	40
1.1. Eul și personalitatea	41
1.2. Imaginea singurătății.....	51
1.2.1. Singuraticul	52
1.2.2. Solitarul	57
1.2.3. Taciturnul	61
1.3. Viața personală.....	65
<i>Bibliografie selectivă</i>	<i>77</i>
Capitolul 2. Singurătate în doi	80
2.1. Nevoia de <i>alter</i>	82
2.2. Atracția interpersonală	89
2.3. Relațiile afectuoase	94
2.3.1. Atașamentul	95
2.3.2. Dragostea.....	97
2.3.3. Iubirea	107
2.4. Mariajul	110
2.5. Cuplul conflictual	122
<i>Bibliografie selectivă</i>	<i>128</i>

Capitolul 3. Însingurare în grup	132
3.1. Joaca în grupul de copii	134
3.2. Grupurile de studiu.....	139
3.2.1. Grupul școlar	140
3.2.2. Grupul universitar	149
3.3. Munca în grup	157
3.4. Prietenii	167
3.5. Grupurile spontane	174
<i>Bibliografie selectivă</i>	178
Capitolul 4. Singurătatea în spațiul public	182
4.1. Singur în mulțime.....	186
4.2. „Pierdut” în public	197
4.3. Anonimatul	201
<i>Bibliografie selectivă</i>	205
Capitolul 5. S.O.S. Singurătatea!	208
5.1. Copii fără copilărie	209
5.2. Traiul de unul singur	210
5.3. Singurătatea la „apus”	213
<i>Bibliografie selectivă</i>	220
Postfață	223
Termeni-cheie în studiul solitudinii	232
Bibliografie generală	235

CUVÂNT ÎNAINTE

Intenția de a scrie o carte cu acest titlu s-a născut în urmă cu mai bine de un deceniu.

În anul 2010, am publicat eseul „Singurătatea – ne ferim de ea, sau o căutăm?”, la o editură discretă din București.

Deși am apreciat că am spus cam tot ce aș fi avut de transmis altora, totuși situația omului de a fi singur a continuat să mă preocupe, poate și datorită formației mele de psiholog tentat să privească și dincolo de ceea ce se imprimă la prima vedere. De fapt, unde începe și unde se termină singurătatea? Apoi, de ce ar trebui să o aducem în discuție, să o comentăm, să o deslușim? Nu ar fi mai bine să închidem ochii, să nu o recunoaștem, să ne prefacem că nu există?

Documentându-mă, am descoperit capitole, subcapitole, paragrafe în lucrări de specialitate, teze de doctorat, lucrări de licență și masterat, articole, proiecte ș.a., cu trimiteri la singurătate, solitudine, însingurare etc., dar puține cărți pe această temă. Ideile furnizate pe această cale mi-au fost însă de mare folos.

Am valorificat în bună măsură experiențe de viață despre care am aflat în mod direct (întâlnești și cunoști tot felul de oameni care trăiesc printre noi), sau indirect, din opere literare, reportaje, cazuri ș.a. sau orice alte surse de informare la care am avut acces.

Încadrând solitudinea în aria de interes a psihologiei sociale, am extins, astfel, câmpul de studiu de la nivelul individual de manifestare, la relații interpersonale care pot genera singurătăți, apoi la procese intragrupale și fenomene colective, unde se pot ivi oricând însingurări datorate vieții printre ceilalți sau printre cei mulți. Am adus în discuție și situația celor care nu doar se simt singuri ori se cred singuri, ci sunt cu adevărat singuri într-o realitate de netăgăduit.

O asemenea temă, a solitudinii și formelor ei de manifestare, nu poate fi tratată altfel decât în legătură cu alte fenomene cu rezonanță în viața omului, pozitive, stenice, cum ar fi starea de bine, împlinirea, speranța, fericirea ș.a., ori astenice, negative, cum ar fi, de pildă, tristețea, neliniștea, suferința ș.a.

„Solitudine” sau „Singurătate”?

În text am folosit termenii alternativ, deoarece semantic au cam același înțeles, dar într-un anumit context, unul poate fi mai potrivit decât celălalt.

Cartea nu este concepută ca manual, curs universitar, compendiu etc., deoarece mi-am propus încă de la început să o adresez cititorilor de orice fel, tineri la început de drum sau adulți trecuți prin viață și nu neapărat unor specialiști în domeniu.

Din acest motiv, lucrarea este scrisă cu adresabilitate și deschidere către cititorul singur sau nesingur, tânăr sau vârstnic, fericit sau nefericit.

Am folosit, atât cât s-a convenit, experiența personală de cercetător științific în domeniile mele de competență și de cadru didactic în formarea inițială a viitorilor educatori.

Este foarte probabil ca unele idei exprimate în carte să aibă ca sursă prelungite discuții, confesări, mărturisiri ale

celor din preajmă, prieteni și prietene, colegi și colege, persoane cunoscute sau doar trecătoare prin viața mea, care mi-au imprimat în memorie vorbe înțelepte, fapte de viață, gesturi de neuitat.

Se spune că cercetătorul trebuie să se detașeze de propriile lui gânduri, emoții, trăiri, de propria lui subiectivitate, atunci când abordează o problemă cu nuanțe nu doar comune, obișnuite, cotidiene, ci și cu o anume orientare către lumea științei. Nu știu dacă am reușit, dacă nu cumva s-au strecurat și unele accente de viață personală.

Până azi cartea a fost în mâinile mele. De-acum, *Pro captu lectoris, habent sua fata libelli* (Încăpute pe mâna cititorului, cărțile își au soarta lor).

Voi fi interesată de felul cum va fi primită cartea de către cititori pentru a mi se confirma/infirma părerea că *solitudinea* este o temă destinată științelor socioumane, dar și un titlu incitant, ademenitor, provocator atât pentru cei singuri, cât și pentru cei nesinguri, îndemnați, astfel, să-i înțeleagă mai bine pe cei dintâi.

Mă simt onorată de faptul că această carte va intra în circuitul editorial purtând sigla Editurii Universitare.

București, 13 iunie 2019

Dr. Eugenia Enăchescu